

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Θέμα Α

Ο συγγραφέας αναφέρεται στην κοινωνική θέση της γυναίκας. Αρχικά, επισημαίνει τη διαχρονική υποτίμησή της ακόμα και από τους διανοούμενους και την απουσία του θέματος της ισότητας της από τον δημόσιο λόγο. Τονίζει, μάλιστα, πως η βία εις βάρος της σχετίζεται με την αντίληψη πως αποτελεί κατώτερο ον, προορισμένο για την αναπαραγωγή του ανδρικού είδους, διαπιστώνοντας τελικά πως παρά την προστασία της, ιδιαίτερα στον δυτικό κόσμο, εξακολουθεί να υφίσταται κακοποιητική συμπεριφορά.

Θέμα Β

- B1. 1:** γ
2: γ
3: β
4: β
5: α

B2.

Προφανώς: Έμφαση, βεβαιότητα.

Η αρθογράφος τονίζει τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων λόγω της φύσης τους, διαφορές που δεν δέχονται αμφισβήτηση.

Όμως: αντίθεση

Η αρθογράφος τονίζει πως παρά τις διαφορές, τα δύο φύλα θεωρούνται άνθρωποι που έχουν δικαίωμα να δράσουν.

Δηλαδή: Επεξήγηση

Μέσω ενός παραδείγματος η αρθογράφος επεξηγεί την έννοια της ανθρώπινης ταυτότητας.

Επειδή: αιτιολόγηση

Η αρθογράφος αιτιολογεί πως οι γυναίκες υφίστανται τη βία εξαιτίας του γεγονότος του φύλου τους.

Όστε: αποτέλεσμα, συμπέρασμα

Η αρθογράφος παραθέτει το αποτέλεσμα του δημόσιου διαλόγου σχετικά με τη θυματοποίηση των γυναικών λόγω της ταυτότητας τους.

B3. α)

Πρόθεση του συγγραφέα στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 είναι να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη για τις αδικίες σε βάρος των γυναικών. Προκειμένου να επιτύχει τον στόχο του χρησιμοποιεί διαφορετικές γλωσσικές επιλογές. Πιο συγκεκριμένα κάνει χρήση **α πληθυντικού προσώπου** («αναλογιζόμαστε», «συμπονούμε», «προσπαθούμε», «οραματιζόμαστε»), εντάσσοντας τον εαυτό του στο σύνολο των ανθρώπων που έχουν χρέος να τοποθετηθούν στη γυναικεία κακοποίηση και στην εκμετάλλευση και αδικία που υφίσταται η γυναίκα.

Παράλληλα, κάνει χρήση **υποτακτικής έγκλισης** («να αναλογιζόμαστε», «να συμπονούμε», «να οραματιζόμαστε»), επιχειρώντας να εκφράσει την επιθυμία του να παρακινήσει τους αναγνώστες να οραματιστούν έναν δικαιότερο

κόσμο, έναν κόσμο στον οποίο τα δικαιώματα των γυναικών θα είναι δεδομένα και σαφώς κατοχυρωμένα.

β) Η δεύτερη παράγραφος του κειμένου 2 οργανώνεται στη βάση της αντίθεσης. Το πρώτο μέλος της αντίθεσης είναι ο «φεμινισμός» και το δεύτερο ο «νεοφεμινισμός». Η Κανόν υποστηρίζει πως ο φεμινισμός είναι ένα κίνημα που επικεντρώνεται σε χαρακτηριστικά που μπορούν να αλλάξουν. Τέτοια χαρακτηριστικά είναι η ελευθερία και η ισότητα. Από την άλλη πλευρά ο «νεοφεμινισμός» και η «θεωρία ταυτότητας φύλου» επιμένουν σε αντιλήψεις σχετικά με το ότι ο ρόλος του φύλου προκαθορίζει τον κοινωνικό ρόλο του ατόμου, αντιλήψεις που ωστόσο είναι αναγκαίο να ξεπεραστούν.

Στόχος της Κανόν είναι η διερεύνηση των δυο εννοιών προκειμένου να διαφωτίσει τον αναγνώστη μέσα από την αντιπαράθεση των διαφορετικών γνωρισμάτων τους και να αποτρέψει τη σύγχυση που ενδεχομένως προκαλούν. Παράλληλα, προβληματίζει αναφορικά με τη σημασία του «κλασικού φεμινισμού» στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων των γυναικών.

Θέμα Γ.

Ο ομοδιηγητικός, αυτοδιηγητικός αφηγητής, που πρόσφατα έχει απολυθεί από την εργασία του, είναι ένας άντρας που βιώνει την απόγνωση εξαιτίας των κοινωνικών στερεοτύπων. Με τη χρήση του α' προσώπου («με σούταραν», «αναρωτιόμουν», «αν θα κατάφερνα», «να φανώ», «να πω») εξωτερικεύει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του, προσδίδοντας στο κείμενο εξομολογητικό τόνο. Νιώθει απόγνωση, αισθάνεται προσωπική και κοινωνική απαξίωση, τύψεις, εγοχές και ντροπή για τη θέση στην οποία έχει περιέλθει. Τα ποικίλα συναισθήματα που βιώνει αποδίδονται μέσω ενός εσωτερικού μονολόγου («κι αναρωτιόμουν πως πέρασε... να πάψω να κρύβομαι» - «Τι σόι άντρας... την πραγματικότητα»). Αγωνιά πώς θα αποδεχτεί την αποτυχία, πώς θα αποκαλύψει στη σύζυγό του την αλήθεια, πώς θα διαχειριστεί τη νέα κατάσταση, μια αγωνιά που αποδίδεται εύστοχα μέσω του ασύνδετου σχήματος (Τι σόι άντρας... που αρνείται). Εκείνο όμως, που τον βασανίζει περισσότερο απ' όλα είναι η σκέψη πώς θα αποδειχθεί «αληθινός άντρας», εάν δεν μπορέσει να ανταποκριθεί στον ρόλο του φύλου του, έναν ρόλο που του έχει επιβάλει το περιβάλλον στο οποίο γαλουχήθηκε. Η αγωνιά αυτή τον κυριεύει, όπως διαφαίνεται και μέσω της επανάληψης του ονοματικού συνόλου «οι αληθινοί άντρες» και τον οδηγεί σε μια έντονη εσωτερική σύγκρουση.

Θεωρώ ότι ο ήρωας είναι θύμα των στερεοτύπων με τα οποία ακόμη και σήμερα η κοινωνία γαλουχεί τα παιδιά της. Είναι εγκλωβισμένος και πραγματικά φοβισμένος. Δεν έχει συνειδητοποιήσει πως ο άντρας και η γυναίκα πρέπει να είναι ισότιμοι, πως όλες οι καταστάσεις αφορούν και τα δύο φύλα. Ο «άντρας» του κειμένου, όπως και ο κάθε άντρας οφείλει να κάνει την αυτοκριτική του και να αναλογιστεί πως δεν πρέπει να υπάρχει διαχωρισμός στα δύο φύλα, δεν υπάρχει άντρας και γυναίκα, μονάχα ο άνθρωπος.

Θέμα Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία

Απαιτείται προσφώνηση, αποφώνηση του ακροατηρίου –χρήση α΄, β΄ πληθυντικού και γ΄ πρόσωπου – αφορμή εκδήλωσης – ιδιότητα ομιλητή.

Α΄ ζητούμενο: φαινόμενη παραβίασης των δικαιωμάτων των γυναικών στη σύγχρονη εποχή στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο.

*** Φαινόμενα στον ιδιωτικό βίο:**

- η γυναίκα θύμα ενδοοικογενειακής βίας (σωματική και σεξουαλική κακοποίηση, γυναικοκτονίες).
- γίνεται αποδέκτης υποτιμητικών σχολίων που αμφισβητούν την αξία της ως προσωπικότητας
- διατήρηση στερεοτύπων που θέλουν τη γυναίκα υπεύθυνη για τις οικιακές εργασίες και την ανατροφή των παιδιών.
- σε αρκετές περιπτώσεις στερείται το δικαίωμα στη μόρφωση και την εργασία
- η ισχύουσα νομοθεσία κατά των αμβλώσεων που στερεί από τη γυναίκα το δικαίωμα αυτοδιάθεσης του σώματός της

*** Φαινόμενα στον δημόσιο βίο:**

- η γυναίκα θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης σε όλους τους χώρους (στο σχολείο, στην εργασία, στον αθλητισμό, στον χώρο του θεάματος και του ακροάματος).
- αντιμέτωπη με το πρόβλημα της ανεργίας· το ποσοστό συμμετοχής της στο εργατικό δυναμικό δεν είναι ανάλογο με εκείνο των αντρών.
- περιορίζεται σε «γυναικεία» επαγγέλματα, με μισθούς πολύ κατώτερους των αντρών.
- αμφισβήτηση των δεξιοτήτων της και περιορισμός των δυνατοτήτων επαγγελματικής ανέλιξης.
- εκμετάλλευσή της από τα ΜΜΕ. Στη διαφήμιση αντιμετωπίζεται ως πνευματικά ανώριμη ενώ προβάλλεται μόνο η σωματική της ομορφιά.
- περιορισμένη παρουσία και εκπροσώπησή της στην πολιτική ζωή.

Β΄ ζητούμενο: Έμπρακτη συμβολή των νέων επίτευξη της ισότητας των φύλων.

- Ανάγκη να συνειδητοποιήσουν οι νέοι πως οφείλουν να σέβονται τη ζωή και την αξιοπρέπεια κάθε ανθρώπινης ύπαρξης και να είναι σε θέση να ζήσουν ισότιμα, να αποδέχονται τη διαφορετικότητα και να επιδεικνύουν αλληλεγγύη και ενσυναίσθηση
- απερίφραστη καταδίκη έμφυλης βίας και καταγγελία φαινομένων βίαιης συμπεριφοράς
- ενεργός συμμετοχή σε κινητοποιήσεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων της γυναίκας.
- απόρριψη κοινωνικών στερεοτύπων σχετικά με τον ρόλο των δύο φύλων.
- αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη για την υπεράσπιση των θυμάτων σεξιστικής βίας.

- υποστήριξη γυναικών που διεκδικούν δημόσια αξιώματα.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.

